

Wymagania edukacyjne z historii klasa 4

Realizowane wg. programu nauczania „Wczoraj i dziś”, autor: Tomasz Maćkowski, wyd. Nowa Era

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział I: Z historią na Ty					
1. Historia – nauka o przeszłości	<ul style="list-style-type: none"> –posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, historycy</i> – rozróżnia przeszłość od współczesności – rozróżnia fikcję (np. baśń) od rzeczywistości historycznej – potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>dzieje, archeologia, źródła pisane, źródła materialne, legenda, baśń</i> – rozróżnia pracę historyków i archeologów – potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych – wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki – dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje pracę historyków i archeologów – wskazuje różne przykłady źródeł pisanych i niepisanych – wyjaśnia potrzebę edukacji historycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów – wskazuje pozapodręcznikowe przykłady różnych kategorii źródeł historycznych – przedstawia różne efekty pracy naukowców zajmujących się przeszłością 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie – przedstawia nowoczesne metody badania życia ludzi w przeszłości – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych
2. Historia wokół nas	<ul style="list-style-type: none"> –posługuje się terminami: <i>ojczyzna, patriotyzm</i> – podaje przykłady świąt rodzinnych – podaje przykłady pamiątek rodzinnych 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>tradycja, drzewo genealogiczne, „mała ojczyzna”</i> – przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny – wyjaśnia, czym jest patriotyzm – podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest genealogia – wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę – podaje przykłady regionalnych tradycji – charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje lokalne przykłady instytucji dbających o regionalną kulturę i historię – tworzy przewodnik po własnej miejscowości i regionie – charakteryzuje inne regiony państwa polskiego – wyjaśnia znaczenie dbałości o tradycję regionalną 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia historyczną genezę regionu – wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu – ocenia, w jaki sposób różnorodność „małych ojczyzn” wpływa na bogactwo „wielkiej”
3. Mieszkamy w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> –posługuje się terminami: państwo, region, naród – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice – zna poprawną nazwę państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> –posługuje się terminem: <i>symbole narodowe</i> – wymienia elementy współtworzące państwo – wymienia najważniejsze czynniki narodotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminami: <i>społeczeństwo, Polonia</i> – wskazuje Polskę na mapie świata – wskazuje na mapie główne krainy historyczno-geogra- 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie świata największe zbiorowości Polonii – wyjaśnia, dlaczego należy szanować inne tradycje narodowe – przedstawia konsekwencje przynależności Polski do UE 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia genezę polskich symboli narodowych – wyjaśnia pojęcia: emigracja, uchodźcy – podaje przykłady mniejszości narodowych żyjących w Polsce

		<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia polskie symbole narodowe – przedstawia najważniejsze święta państwowe – wskazuje na mapie stolicę państwa 	<p>ficzne Polski oraz największe miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia pojęcia naród i społeczeństwo – przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych – opisuje właściwy sposób zachowania względem symboli narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przykłady instytucji dbających o dziedzictwo narodowe 	
4. Czas w historii	<ul style="list-style-type: none"> – używa terminów chronologicznych (<i>data, tysiąclecie, wiek</i>) – umieszcza daty na osi czasu 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia, okres p.n.e. i n.e</i> – zamienia cyfry arabskie na rzymskie – wyjaśnia, czym jest epoka historyczna – porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie (era, stulecie) 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje cezury czasowe epok historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne epoki historyczne – podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery – wyjaśnia różnicę między kalendarzem juliańskim i gregoriańskim
5. Obliczanie czasu w historii	<ul style="list-style-type: none"> – określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie przyporządkowuje wydarzenia stuleciom – poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e. 	<ul style="list-style-type: none"> – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery 	<ul style="list-style-type: none"> – przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: <i>początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków</i> – oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er 	
6. Czytamy mapę i plan	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega różnice między mapą a planem 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>mapa, plan</i> – objaśnia symbole legendy mapy – odczytuje z mapy podstawowe informacje 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminami: <i>legenda, symbol, róża wiatrów</i> – wyjaśnia, czym jest kartografia – przygotowuje proste plany miejscowe 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje i wyciąga wnioski z mapy – wyjaśnia, czym jest skala mapy – rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej
Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów.					
1. Mieszko I i chrzest Polski	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminami: <i>plemię, Słowianie</i> – wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>Piastowie</i> – przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego – opisuje bitwę pod Cedynią 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najważniejsze odkrycia archeologiczne na ziemiach polskich – określa, jakie informacje

		<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska” – wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia legendarnych protoplastów Mieszka – przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu – lokalizuje na mapie Gniezno, Poznań oraz inne główne grody w państwie Mieszka I 		<ul style="list-style-type: none"> może zdobyć historyk dzięki zastosowaniu metody dendrochronologicznej – omawia dokument <i>Dagome iudex</i>
2. Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski	<ul style="list-style-type: none"> –posługuje się terminami: <i>koronacja, gród, wojowie</i> – opisuje wygląd grodu średniowiecznego – wie, że Bolesław Chrobry był pierwszym królem Polski 	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się terminami: <i>cesarz, arcybiskupstwo,</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025 – charakteryzuje postać św. Wojciecha – opisuje wygląd i uzbrojenie woja z drużyny książęcej 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>misja, relikwie</i> – zna wydarzenia związane z datą 997 – opisuje przebieg misji św. Wojciecha do Prusów – przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego – wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie wizyty Ottona III w Gnieźnie dla państwa polskiego – wyjaśnia znaczenie utworzenia samodzielnej metropolii kościelnej – wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego
3. Polska Kazimierza Wielkiego	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki” – opisuje wygląd średniowiecznego zamku 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem: <i>uniwersytet</i> – zna wydarzenia związane z datą: 1364, – wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>dynastia, ucztą u Wierzyńka</i> – wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia cele oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej – wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego 	<ul style="list-style-type: none"> – argumentuje, dlaczego Kazimierz Wielki stał się wzorem dobrego władcy – zna wydarzenia związane z datą: 1370 – opisuje zjazd monarchów w Krakowie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenia panowania Kazimierza Wielkiego dla państwa polskiego – charakteryzuje oraz ocenia politykę wewnętrzną i zagraniczną prowadzoną przez Kazimierza Wielkiego
4. Jadwiga i Jagiełło – unia polsko-litewska	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Władysław Jagiełło – wskazuje na mapie państwo polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> –poprawnie posługuje się terminem: <i>Jagiellonowie</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1385 – wymienia postanowienia unii w Krewie 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>unia</i> – przedstawia okoliczności zawązania unii polsko-litewskiej – przedstawia główne konsekwencje unii w Krewie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla obu państw – opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia stosunek Litwinów do unii w Krewie – na podstawie mapy ocenia sytuację geopolityczną w Europie Środkowej po zawarciu unii

5. Zawisza Czarny i bitwa pod Grunwaldem	–poprawnie posługuje się terminami: <i>rycerz, miecz, herb</i> – opisuje wygląd i cechy rycerza	– poprawnie posługuje się terminami: <i>gierniek, kopia, kodeks honorowy</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1410 – charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego – wyjaśnia powiedzenie: <i>polegać jak na Zawiszy</i>	– charakteryzuje rycerski kodeks honorowy – przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem	– wyjaśnia, czym zajmuje się heraldyka – wyjaśnia charakter obyczajowości i kultury rycerskiej – przedstawia postanowienie pokoju toruńskiego oraz skutki bitwy pod Grunwaldem	– przedstawia genezę i charakteryzuje różne zakony rycerskie – podaje przykłady różnych herbów
6. Mikołaj Kopernik – wielki astronom	–poprawnie posługuje się terminami: <i>astronom, obserwacje</i> – wie, kim był Mikołaj Kopernik	– poprawnie posługuje się terminem: <i>astronomia</i> – wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>diecezje, ekonomia</i> – wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grobowiec – przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika	– poprawnie posługuje się terminem: układ heliocentryczny – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika – opisuje, w jaki sposób zrekonstruowano wygląd Mikołaja Kopernika	– wyjaśnia, czym jest nauka i jakie cechy musi spełniać wiedza naukowa – wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół
Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej					
1. Jan Zamoyski – druga osoba po królu	–poprawnie posługuje się terminem: <i>szlachta</i> – określa epokę, w której żył Jan Zamoyski	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz, hetman, akademia</i> – charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego	– opisuje państwo polskie rządzone przez szlachtę w XVI w. – charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa – wskazuje na mapie Zamość	– wyjaśnia, jakie cechy powinien mieć mąż stanu – wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i>	– zna królów Polski: Stefana Batorego i Zygmunta II Augusta– wyjaśnia różnice między monarchią dynastyczną a elekcyjną – charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego – przedstawia zagrożenia dla państwa polskiego wynikające z systemu wolnej elekcji
2. XVII wiek – stulecie wojen	–posługuje się terminami: <i>husaria, Jasna Góra</i> – opisuje wygląd i uzbrojenie husarii	– poprawnie posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, wielki wezyr, odsiecz</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683 – wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów – zna postaci: Augustyn Kordecki,	– przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry – wskazuje na mapie: Szwecję, Jasną Górę, Turcję, Chocim, Wiedeń – przedstawia przebieg	– wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie potopu szwedzkiego – wyjaśnia powiedzenie: <i>Polska przedmurzem chrześcijaństwa</i>	– wyjaśnia, dlaczego wojny XVII wieku przyczyniły się do osłabienia Rzeczypospolitej

		Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania	odsieczy wiedeńskiej		
3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania	<ul style="list-style-type: none"> –posługuje się terminami: <i>rozbiory, powstanie</i> – wymienia państwa, które dokonały rozbiorów – przedstawia cel powstania kościuszkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>kosynierzy</i> – zna wydarzenia związane z datą: 3 maja 1791 r., – charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: konstytucja – przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego – zna wydarzenia związane z datami: 1794, 1795 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja została ogłoszona świętem narodowym – charakteryzuje program polityczno-społeczny Tadeusza Kościuszki – wyjaśnia przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać i dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego – wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej – podaje przykłady i ocenia różne postawy Polaków w okresie rozbiorów
4. Józef Wybicki i hymn Polski	<ul style="list-style-type: none"> –poprawnie posługuje się terminem: <i>hymn państwowy</i> – zna nazwisko autora hymnu państwowego – potrafi objaśnić pierwszą zwrotkę i refren hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>emigracja, legiony</i> – zna wydarzenia związane z datą: 1797 – charakteryzuje postać oraz dokonania Józefa Wybickiego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze – opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady – wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym – charakteryzuje postać oraz dokonania gen. Jana Henryka Dąbrowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia dalsze losy Legionów Polskich we Włoszech – wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte – ocenia, czy Napoleon spełnił pokładane w nim przez Polaków nadzieje
5. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe	<ul style="list-style-type: none"> –poprawnie posługuje się terminami: <i>zabory, zabór rosyjski</i> – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie 	<ul style="list-style-type: none"> –posługuje się terminem <i>wojna partyzancka</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864 – pokazuje na mapie zasięg zaboru rosyjskiego – charakteryzuje postać i dokonania Romualda Traugutta – charakteryzuje taktykę walki partyzanckiej 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>działalność konspiracyjna, branka, dyktator, zesłanie</i> – charakteryzuje sytuację narodu polskiego w zaborze rosyjskim – wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną – opisuje charakter i przebieg 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje funkcjonowanie państwa powstańczego – wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło – ocenia postawę Polaków pod zaborem rosyjskim – przedstawia skutki powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje powstanie styczniowe z innymi powstaniem – przedstawia różne metody walki o polskość

			powstania styczniowego		
6. Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka	– wyjaśnia, dlaczego Polacy nie mogli odbywać edukacji w języku polskim	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat, Nagroda Nobla</i> – charakteryzuje, na czym polegało tajne nauczanie – charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie	– porównuje szkolnictwo XIX-wieczne i współczesne – wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla	– wyjaśnia rolę nauki w rozwoju cywilizacyjnym – wyjaśnia, jak funkcjonował Uniwersytet Łatający – wyjaśnia, dlaczego M. Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji	– opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej – wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla – opisuje swoją ulubioną dziedzinę naukową i jej wybitnego przedstawiciela
Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce					
1. Józef Piłsudski i niepodległa Polska	– wskazuje na mapie obszar II RP – wie, kiedy i z jakiej okazji obchodzimy święto państwowe w dniu 11 listopada	- poprawnie posługuje się terminem: <i>II Rzeczpospolita</i> – zna wydarzenia związane z datą: 11 listopada 1918 r. – charakteryzuje postać Józefa Piłsudskiego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>I wojna światowa, Naczelnik Państwa</i> – wyjaśnia sytuację państw zaborczych po wybuchu I wojny światowej – wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego - zna wydarzenia związane z datą 1914–1918	– ocenia znaczenie Bitwy Warszawskiej – wyjaśnia, dlaczego w rocznicę Bitwy Warszawskiej Wojsko Polskie obchodzi swoje święto – omawia wydarzenia, które miały wpływ na kształtowanie się granic II Rzeczypospolitej – charakteryzuje działalność Józefa Piłsudskiego przed I wojną światową - zna wydarzenia związane z datą 15 sierpnia 1920 r. – przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej	– wyjaśnia sytuację geopolityczną w Europie powstałą w wyniku I wojny światowej– opisuje trudności polityczne w odbudowie państwa polskiego
2. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni	– wskazuje na mapie Polski Gdynię – wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”	–poprawnie posługuje się terminami: <i>port, przemysł, minister, bezrobocie</i> – charakteryzuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego – wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>eksport, import, okręg przemysłowy</i> – przedstawia dokonania Eugeniusza Kwiatkowskiego	– wyjaśnia, w jaki sposób rozwój gospodarczy wpływa na sytuację obywateli – opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego	– wyjaśnia rolę potencjału gospodarczego państwa we współczesnym świecie – wymienia najważniejsze ośrodki przemysłowe współczesnej Polski

3. Zośka, Alek i Rudy – bohaterscy harcerze	– wie, kiedy i gdzie wybuchła II wojna światowa – opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>Szare Szeregi</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>lapanki, Armia Krajowa, okupacja</i> – opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem	– charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego – ocenia postawę młodzieży polskiej pod okupacją	– podaje przykłady udziału żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej – przedstawia przebieg powstania warszawskiego - zna wydarzenie związane z datą: 1 sierpnia 1944 r. – przedstawia politykę okupantów wobec Polaków (mord katyński)
4. Pilecki i Inka – „żołnierze niezłomni”	– opisuje politykę Niemiec wobec ludności żydowskiej – wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej	–posługuje się terminem: <i>obozy koncentracyjne</i> – zna zbrodnie niemieckie popełnione na Żydach – wyjaśnia, dlaczego dla wielu Polaków wojna się nie zakończyła – charakteryzuje postać i działalność Witolda Pileckiego	– poprawnie posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni” – opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich - opowiada, kim była „Inka” – ocenia postawę Danuty Siedzikówny, ps. Inka	– wyjaśnia, dlaczego państwo polskie znalazło się po II wojnie światowej w sowieckiej strefie wpływów – charakteryzuje działalność partyzantki antykomunistycznej – wyjaśnia dramatyzm wyboru postaw przez obywateli wobec państwa polskiego po II wojnie światowej	– charakteryzuje postać i działalność Ireny Sendlerowej – wymienia największe niemieckie obozy koncentracyjne - wie, co łączy Pileckiego z Alwernią
5. Jan Paweł II – papież pielgrzym	–poprawnie posługuje się terminem: <i>papież</i> – wie, kim był Karol Wojtyła – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła	– poprawnie posługuje się terminami: <i>konklawe, kardynał, pontyfikat</i> – wyjaśnia, dlaczego Jan Paweł II był darzony wielkim szacunkiem	– opisuje sytuację społeczeństwa polskiego w czasach PRL – charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla wiernych - opowiada, o życiu i dokonaniach Karola Wojtyły	– wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego – charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu	– wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>
6. „Solidarność” i jej bohaterowie	–poprawnie posługuje się terminem: <i>demokracja strajk</i> - identyfikuje postać Lecha Wałęsy	- poprawnie posługuje się terminem: strajk – wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent	– poprawnie posługuje się terminami: <i>związek zawodowy, „Solidarność”, stan wojenny, Okrągły Stół</i> – zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989 – wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych	– podaje przykłady protestów Polaków przeciwko władzom komunistycznym - opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność” – przedstawia główne postulaty „Solidarności” – wymienia ograniczenia, z jakimi	– wyjaśnia znaczenie i skutki rozmów Okrągłego Stołu – wyjaśnia, jaką rolę odegrał stan wojenny – wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską

			<ul style="list-style-type: none">– zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę, Annę Walentynowicz, Andrzeja Gwiazdę, Jerzego Popiełuszkę	<ul style="list-style-type: none">więzało się wprowadzenie stanu wojennego– wyjaśnia symbolikę Okrągłego Stołu	
--	--	--	---	---	--